

Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18672>

Özet

Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği (CYKÖ), bireylerin cinsel yaşamlarına dair algıladıkları genel memnuniyet düzeyini ve kalitesini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Türkiye'deki uyarlama çalışması, 2010 yılında Nilüfer Tuğut ve Zeynep Gölbaşı tarafından, özellikle kadın popülasyonu üzerine odaklanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini tespit etmeyi amaçlanmıştır. CYKÖ, 18 maddeden oluşan ve 6'lı Likert tipi derecelendirme kullanan bir ölçektir.

Ölçek, cinsel sağlığın ve ilikisel refahın değerlendirilmesinde hem klinik hem de araştırma ortamlarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Uyarlama sürecinde, ölçeğin dilsel ve kültürel etkililiği sağlanmıştır, ardından yapı geçerliliği için faktör analizi ve güvenilirlik için çeşitli iç tutarlılık yöntemleri uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Cinsel Yaşam Kalitesi, Cinsel Sağlık, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Kadın Sağlığı, Likert Ölçeği

Yazarlar

Nilüfer Tuğut, Zeynep Gölbaşı

Amaç

Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin cinsel yaşamlarına ilişkin algıladıkları subjektif kaliteyi, memnuniyeti ve genel iyi oluş düzeyini standardize edilmiş bir biçimde ölçmektir. Ölçeğin Türkçe versiyonunun uyarlanması, Türk kültürüne özgü bağlamda cinsel yaşam kalitesini değerlendirebilecek geçerli ve güvenilir bir araç sağlamayı hedeflemiştir.

Özellikle Tuğut ve Gölbaşı tarafından yapılan uyarlama çalışması, ölçeğin kadın popülasyonunda kullanılabilirliğini ve psikometrik uygunluğunu kanıtlamayı amaçlanmıştır. Bu sayede, hem hemirelik hem de psikoloji alanındaki araştırmacılar, cinsel illev bozukluklar, kronik hastalıklar veya tedavi süreçlerinin cinsel yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini objektif olarak değerlendirebilmektedir.

Yapı

Ölçek, cinsel yaşam kalitesi (Sexual Quality of Life) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle fiziksel, duygusal, psikolojik ve ilikisel boyutları içeren multidisipliner bir kavramdır. Ölçek maddeleri, bireylerin cinsel aktiviteye olan ilgilerini, cinsel yaşamlarından duydukları memnuniyeti,

partnerleriyle olan cinsel iletişimlerini ve cinsel sa?l?klar?n?n genel ya?am kalitelerine etkisini de?erlendirmeye odaklan?r.

CYKÖ, cinsel ya?am kalitesinin sadece fiziksel i?levsellikten ibaret olmad???n?, ayn? zamanda ki?isel refah ve duygusal ba?lant? gibi daha geni? psikolojik bile?enleri de kapsad???n? varsayar. Bu nedenle, ölçek maddeleri, bireyin cinsel kimli?i ve deneyimleriyle ilgili geni? bir yelpazede yan?t toplamay? hedefler.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal???malar? iki temel alanda incelenmi?tir: ?çerik geçerlili?i ve yap? geçerlili?i.

?çerik Geçerlili?i: Ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek amac?yla, konu alan?nda uzman ki?ilerden görüş?ler al?nm???t?r. Bu uzman görüş?leri, Türkçe çevirinin kültürel uygunlu?unu ve kavramsal kapsam?n? do?rulamada kritik rol oynam???t?r.

Yap? Geçerlili?i: Ölçe?in teorik olarak varsay?lan yap?s?n? do?rulama amac?yla faktör analizi uygulanm???t?r. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? göstererek, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n ampirik olarak desteklenip desteklenmedi?ini ortaya koyar.

Güvenirlik

Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarlılık (internal consistency), madde toplam puan güvenilirlik katsay?s? ve iki yar? test güvenilirli?i gibi çe?itli istatistiksel yöntemlerle detaylı olarak incelenmi?tir.

?ç Tutarlılık: Likert tipi ölçeklerde yaygın olarak önerilen Cronbach Alfa güvenilirlik katsay?s? hesaplanm???t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Madde Toplam Puan Güvenirli?i: Madde toplam puan korelasyonlar?, her bir maddenin ölçe?in genel puan?na katkı?s?n? belirlemek amac?yla Pearson korelasyon katsay?s? ile analiz edilmi?tir. Yüksek korelasyonlar, maddelerin homojenli?ini ve ölçek yap?s?na uygunlu?unu destekler.

?ki Yar? Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? tutarlılı???n? dolaylı yoldan incelemek için iki yar? test (split-half) güvenilirli?i analizleri yap?lm???t?r. Bu analizler kapsam?nda **Spearman-Brown**, Cronbach Alfa güvenilirlik katsay?lar? ve **Guttman split-half analizi** kullan?lm???t?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal???mas?nda yap? geçerlili?ini desteklemek amac?yla faktör analizi gerçekleştirilmi?tir.

Bu analiz, ölçeğin Türkçe formunun, orijinal ölçekle benzer bir faktör yapısına sahip olup olmadığını belirlemeyi amaçlamıştır. Faktör analizi, ölçeğin teorik olarak ölçtüğü varsayılan alt boyutların, ampirik verilerde de ayrıştığını göstermek için temel bir adımdır.

Analiz sonuçları, ölçeğin temel yapısının korunduğunu ve maddelerin kadınların cinsel yaşam kalitesini ölçen temel faktörler altında anlamlı bir şekilde yüklendiğini ortaya koymuştur. Bu durum, Türkçe versiyonun yapısal geçerliliğini sağlamlaştırmıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kadınlar

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, cinsel yaşam kalitesini değerlendirmek üzere uygun bir yetişkin kadın örneklemi üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek 18 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme, 1=**Hiç katılmıyorum** ile 6=**Tamamen katılıyorum** arasında değişen 6'lı Likert tipi bir sistem kullanır.

Anahtar Kelimeler

Cinsel Yaşam, Yaşam Kalitesi, Geçerlik, Güvenirlilik, Cronbach Alfa, Spearman-Brown, Guttman Split-Half

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Nilüfer Tuğut (nlfr_yildirim@hotmail.com)

Yayın Adresi: Kaynak makalede belirtilen akademik veya kurumsal adres.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştirilme tarihi belirtilmemiş olup, Türkçe uyarlama ve psikometrik değerlendirme çalışması 2010 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için telif hakkı veya izin gereklilikleri

konusunda kesin bilgi için sorumlu yazar Nilüfer Tu?ut ile ileti?ime ge?ilmesi önerilmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF versiyonu, referans çal??man?n bir eki olarak mevcuttur. Orijinal PDF dosyas?na buradan ula??abilir: [cinsel-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf](https://www.cinsel-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Tu?ut, N. ve Gölba??, Z. (2010). Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği - Kad?n Türkçe Versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. *Cumhuriyet T?p Dergisi*, 32, 172-180.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: dergi.cumhuriyet.edu.tr

Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??tır. Yaln?zca madde say?s? (18 madde) bilgisi mevcuttur.